

VIỆN HÀN LÂM KHOA HỌC XÃ HỘI VIỆT NAM
HỌC VIỆN KHOA HỌC XÃ HỘI

NGUYỄN VĂN DŨNG

**HUY ĐỘNG VỐN ĐẦU TƯ PHÁT TRIỂN
KINH TẾ - XÃ HỘI VÙNG DÂN TỘC THIỂU SỐ VÀ
MIỀN NÚI CỦA VIỆT NAM GIAI ĐOẠN 2010-2020**

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KINH TẾ

HÀ NỘI - 2014

VIỆN HÀN LÂM KHOA HỌC XÃ HỘI VIỆT NAM
HỌC VIỆN KHOA HỌC XÃ HỘI

NGUYỄN VĂN DŨNG

**HUY ĐỘNG VỐN ĐẦU TƯ PHÁT TRIỂN
KINH TẾ - XÃ HỘI VÙNG DÂN TỘC THIỂU SỐ VÀ
MIỀN NÚI CỦA VIỆT NAM GIAI ĐOẠN 2010-2020**

Chuyên ngành: **Quản lý kinh tế**
Mã số: **62.34.04.10**

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KINH TẾ

NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC:

- 1. PGS. TS. Dương Văn Sao**
- 2. TS. Trần Minh Yến**

HÀ NỘI – 2014

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Kết quả nghiên cứu của luận án là trung thực và chưa được ai công bố trong bất kỳ công trình nào.

Tác giả luận án

Nguyễn Văn Dũng

MỤC LỤC

	Trang
Lời cam đoan	i
Mục lục.....	ii
Danh mục các chữ viết tắt	iii
Danh mục các bảng, phụ lục.....	iiii
Danh mục các sơ đồ, biểu đồ, hình vẽ.....	
Lời cảm ơn.....	
MỞ ĐẦU.....	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Tổng quan tình hình nghiên cứu	3
2.1. Tình hình nghiên cứu trên thế giới	3
2.2. Tình hình nghiên cứu ở Việt Nam	8
2.2.1. Tình hình nghiên cứu trong phạm vi toàn bộ nền kinh tế	8
2.2.2. Tình hình nghiên cứu trong phạm vi vùng DTTS và MN	10
3. Mục tiêu nghiên cứu	16
4. Đối tượng, phạm vi và địa bàn nghiên cứu	16
5. Câu hỏi nghiên cứu	19
6. Phương pháp nghiên cứu	20
7. Những đóng góp của luận án	21
8. Nguồn tư liệu của luận án	22
9. Kết cấu của luận án	22
CHƯƠNG 1. LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ HUY ĐỘNG VỐN	
ĐẦU TƯ PHÁT TRIỂN KINH TẾ - XÃ HỘI VÙNG	23
1.1. Lý luận về vốn đầu tư phát triển kinh tế - xã hội.....	23
1.1.1. Đầu tư	23

1.1.2. Đầu tư phát triển	23
1.1.3. Một số lý thuyết đầu tư	31
1.2. Lý luận về phát triển kinh tế - xã hội vùng	35
1.2.1. Khái niệm vùng, vùng KT-XH, vùng dân tộc thiểu và miền núi	35
1.2.2. Phát triển kinh tế xã hội vùng	37
1.2.3. Một số lý thuyết liên quan đến phát triển vùng	38
1.3. Lý luận về huy động vốn đầu tư phát triển kinh tế - xã hội vùng ...	42
1.3.1. Một số khái niệm về huy động vốn đầu tư phát triển KT-XH vùng...	42
1.3.2. Phân loại hình thức huy động vốn đầu tư	43
1.3.3. Các chỉ tiêu phản ánh huy động vốn đầu tư và hiệu quả vốn đầu tư phát triển KT-XH vùng.....	47
1.3.4. Mối quan hệ giữa nguồn huy động vốn với đối tượng sử dụng vốn đầu tư	49
1.3.5. Các nhân tố tác động đến huy động vốn đầu tư phát triển KT-XH vùng	52
1.4. Kinh nghiệm về huy động vốn cho đầu tư phát triển của một số nước	60
1.4.1. Kinh nghiệm về huy động vốn cho đầu tư phát triển của Hàn Quốc	60
1.4.2. Kinh nghiệm về huy động vốn cho đầu tư phát triển của Trung Quốc	61
1.4.3. Kinh nghiệm về huy động vốn cho đầu tư phát triển của một số nước ASEAN	62
1.4.4. Bài học kinh nghiệm về huy động vốn cho đầu tư phát triển của Việt Nam	62
1.5. Kinh nghiệm về tổ chức bộ máy quản lý vùng và chính sách phát triển vùng của một số quốc gia	63
1.5.1. Kinh nghiệm về tổ chức bộ máy quản lý vùng của một số quốc gia	63
1.5.2. Kinh nghiệm thực hiện chính sách phát triển vùng của một số quốc gia	64
1.5.3. Kinh nghiệm về tổ chức bộ máy quản lý vùng và chính sách phát triển vùng của các nước có thể vận dụng vào Việt Nam	68
Tiểu kết chương 1	69
CHƯƠNG 2: THỰC TRẠNG HUY ĐỘNG VỐN ĐẦU TƯ PHÁT TRIỂN KINH TẾ - XÃ HỘI VÙNG TD VÀ MN PHÍA BẮC, TÂY NGUYÊN ...	70
2.1. Các đặc điểm tự nhiên, KT-XH, an ninh quốc phòng tác động đến huy	

động vốn đầu tư phát triển KT-XH vùng TD và MN phía Bắc, Tây Nguyên	70
2.1.1. Các đặc điểm tự nhiên, KT-XH, an ninh quốc phòng tác động đến huy động vốn đầu tư phát triển KT-XH vùng TD và MN phía Bắc	70
2.1.2. Điều kiện tự nhiên, KT-XH, an ninh quốc phòng tác động đến huy động vốn đầu tư phát triển KT-XH vùng Tây Nguyên	76
2.2. Thực trạng huy động vốn đầu tư phát triển KT-XH vùng TD và MN phía Bắc, Tây Nguyên giai đoạn 2001-2010	84
2.2.1. Các chính sách có liên quan đến huy động vốn đầu tư phát triển KT-XH vùng TD và MN phía Bắc, Tây Nguyên	84
2.2.2. Kết quả huy động vốn đầu tư phát triển KT-XH.....	86
2.2.2.1. Vốn đầu tư xã hội cho đầu tư phát triển KT-XH của cả nước và theo vùng	86
2.2.2.2. Huy động theo nguồn vốn đầu tư phát triển KT-XH vùng TD và MN phía Bắc, Tây Nguyên.....	87
2.2.2.3. Huy động vốn đầu tư cho các ngành kinh tế	99
2.2.3. Các tác động của vốn đầu tư phát triển KT-XH vùng TD và MN phía Bắc, Tây Nguyên.....	101
2.3. Đánh giá chung	105
2.3.1. Kết quả đạt được.....	105
2.3.2. Một số hạn chế.....	107
2.3.3. Nguyên nhân của hạn chế.....	110
2.4. Bài học kinh nghiệm và những vấn đề đặt ra đối với huy động vốn đầu tư phát triển KT-XH vùng TD và MN phía Bắc, Tây Nguyên	112
2.4.1. Bài học kinh nghiệm huy động vốn đầu tư phát triển KT-XH Vùng	112
2.4.2. Những vấn đề đặt ra về huy động vốn đầu tư phát triển KT-XH vùng TD và MN phía Bắc, Tây Nguyên	114
Tiểu kết chương 2	116
CHƯƠNG 3: GIẢI PHÁP HUY ĐỘNG VỐN ĐẦU TƯ PHÁT TRIỂN KT-XH VÙNG TD và MN PHÍA BẮC, TÂY NGUYÊN CỦA VIỆT NAM ĐẾN NĂM 2020	118

3.1. Quan điểm, mục tiêu phát triển KT-XH vùng TD và MN phía Bắc, Tây Nguyên của Việt Nam đến năm 2020.....	118
3.1.1. Quan điểm, mục tiêu phát triển KT-XH vùng TD và MN đến năm 2020	118
3.1.2. Quan điểm, mục tiêu phát triển KT-XH vùng Tây Nguyên đến năm 2020	120
3.2. Nhiệm vụ huy động vốn đầu tư phát triển KT-XH vùng TD và MN phía Bắc, Tây Nguyên của Việt Nam đến năm 2020.....	122
3.2.1. Dự báo nhu cầu vốn đầu tư phát triển KT-XH vùng TD và MN phía Bắc, Tây Nguyên đến năm 2020.....	122
3.2.2. Nhiệm vụ huy động vốn đầu tư phát triển KT-XH vùng TD và MN phía Bắc, Tây Nguyên đến năm 2020.....	129
3.3. Giải pháp huy động vốn đầu tư phát triển KT-XH vùng TD và MN phía Bắc, Tây Nguyên của Việt Nam đến 2020.....	135
3.3.1. Nhóm giải pháp về cơ chế chính sách huy động các nguồn vốn đầu tư phát triển KT-XH vùng TD và MN phía Bắc, Tây Nguyên của Việt Nam đến năm 2020	135
3.3.2. Nhóm giải pháp xây dựng môi trường đầu tư hấp dẫn.....	142
3.3.3. Nhóm giải pháp phát triển nguồn nhân lực	146
3.3.4. Nhóm giải pháp đổi mới quản lý điều hành KT-XH của các cấp chính quyền vùng TD và MN phía Bắc, Tây Nguyên.....	148
Tiểu kết chương 3	155
Kết luận	156
Kiến nghị	160
Danh mục công trình của tác giả có liên quan đến đề tài nghiên cứu...	161
Phần danh mục tài liệu tham khảo	162
Phụ lục của luận án	

DANH MỤC BẢNG, PHỤ LỤC

	Danh mục Bảng	trang
Bảng 2.1	Tổng vốn đầu tư xã hội theo ngành kinh tế vùng TD và MN phía Bắc, Tây Nguyên giai đoạn 2001-2010	99
Bảng 3.1	Phương án phát triển theo vùng TD và MN phía Bắc đến năm 2020	119
Bảng 3.2	Phương án phát triển theo vùng Tây Nguyên đến năm 2020	121
Bảng 3.3	Dự báo nhu cầu vốn đầu tư theo ngành kinh tế vùng TD và MN phía Bắc giai đoạn 2011-2020	122
Bảng 3.4	Dự báo nhu cầu vốn đầu tư theo ngành kinh tế vùng Tây Nguyên giai đoạn 2011-2020	126
	Danh mục phụ lục	
Phụ lục 01	Các chỉ tiêu tổng hợp KT-XH chủ yếu của cả nước giai đoạn 2001-2010	2
Phụ lục 02	Vốn đầu tư phát triển KT-XH của cả nước giai đoạn 2001-2010	4
Phụ lục 03	Các chỉ tiêu KT-XH chủ yếu vùng TD và MN phía Bắc, Tây Nguyên giai đoạn 2001-2010	11
Phụ lục 04	Vốn đầu tư xã hội theo nguồn, ngành vùng TD và MN phía Bắc, Tây Nguyên giai đoạn 2001-2010	19
Phụ lục 05	Mối tương quan giữa đầu tư của cả nước và Vùng giai đoạn 2001-2010	28
Phụ lục 06	Phương án phát triển KT-XH và dự báo vốn đầu tư vùng TD và MN phía Bắc, Tây Nguyên đến năm 2020	39
Phụ lục 07	Danh mục các chương trình, dự án ưu tiên đầu tư vùng TD và MN phía Bắc, Tây Nguyên đến năm 2020	47
Phụ lục 08	Các Văn bản của Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ, các Bộ, ngành cho vùng DTTS và MN giai đoạn 2006-2012	51
Hình ảnh	Một số hình ảnh minh họa	

DANH MỤC SƠ ĐỒ

	Danh mục	Trang
Sơ đồ 1.1	Các yếu tố tác động đến phát triển kinh tế - xã hội vùng	42
Sơ đồ 1.2	Mối quan hệ giữa nguồn vốn đầu tư với đối tượng sử dụng vốn đầu tư	51
Sơ đồ 1.3	Các nhân tố tác động đến huy động vốn đầu tư phát triển kinh tế xã hội vùng	52

DANH MỤC BIỂU ĐỒ

	Danh mục	Trang
Biểu đồ 3.1	Cơ cấu huy động nguồn vốn đầu tư phát triển kinh tế - xã hội giai đoạn 2011-2020	130

DANH MỤC CÁC HÌNH VẼ

	Danh mục	Trang
Hình 2.1	Vốn đầu tư toàn xã hội của cả nước giai đoạn 2001-2010	87
Hình 2.2	Cơ cấu vốn đầu tư vùng TD và MN phía Bắc giai đoạn 2000-2010	88
Hình 2.3	Cơ cấu vốn đầu tư vùng Tây Nguyên giai đoạn 2000-2010	89
Hình 2.4	Vốn ODA đầu tư vào vùng lãnh thổ giai đoạn 2006-2009	94
Hình 2.5	Vốn FDI đầu tư vào vùng lãnh thổ (1988 - 12/2009)	95
Hình 2.6	Vốn FDI được cấp giấy phép của cả nước và phân theo vùng	98
Hình 2.7	Tỷ lệ vốn đầu tư xã hội so với GDP vùng TD và MN phía Bắc, vùng Tây Nguyên và cả nước giai đoạn 2000-2010	101
Hình 2.8	Kim ngạch xuất khẩu vùng TD và MN phía Bắc giai đoạn 2000-2010	103
Hình 2.9	Kim ngạch xuất khẩu vùng Tây Nguyên giai đoạn 2000-2010	104

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT TIẾNG VIỆT

ANQP	An ninh quốc phòng
BQ	Bình quân
Bộ KH-ĐT	Bộ Kế hoạch và Đầu tư
Bộ GD-ĐT	Bộ Giáo dục và Đào tạo
BTC	Bộ Tài chính
CN-XD	Công nghiệp – Xây dựng
CS	Cộng sự
CTCP	Công ty cổ phần
CNH, HĐH	Công nghiệp hoá, hiện đại hóa
CNXH	Chủ nghĩa xã hội
DTTS và MN	Dân tộc thiểu số và miền núi
DNN & V	Doanh nghiệp nhỏ và vừa
DNNN	Doanh nghiệp nhà nước
DTTS	Dân tộc thiểu số
DNTN	Doanh nghiệp tư nhân
DN	Doanh nghiệp
DV	Dịch vụ
ĐBSH	Đồng bằng Sông Hồng
ĐBSCL	Đồng bằng sông Cửu Long
ĐH	Đại học
ĐCS	Đảng cộng sản
ĐCĐC	Định canh, định cư
ghh	Giá hiện hành
gss	Giá so sánh
GTGT	Thuế giá trị gia tăng
HH & DV	Hàng hóa và dịch vụ
HTTC	Hệ thống tài chính
HS	Học sinh
HĐH	Hiện đại hoá
KH	Kế hoạch
KHH	Kế hoạch hóa
KT - XH	Kinh tế - xã hội
KCN	Khu công nghiệp
MN	Miền núi
NCKH	Nghiên cứu khoa học
NK	Nhập khẩu
N-L-TS	Nông – Lâm – Thủy sản
Nxb	Nhà xuất bản
NHNN	Ngân hàng Nhà nước
NHTM	Ngân hàng thương mại
NHTMNN	Ngân hàng thương mại Nhà nước
NSNN	Ngân sách nhà nước